

Tájékoztató az ivóvíz ólom szennyezettségéről

Mi az ólom?

Elemi állapotban ezüstös szürke színű, hajlékony, jól megmunkálható, nyújtható, forrasztható és hegeszthető, korrózióálló nehézfém. Oxidáció hatására hamar sötétszürkévé alakul.

Hol fordul elő?

Az ólom megtalálható a földben, vízben, levegőben (kipufogógáz, üzemanyag), forrasztófémekben, festékekben, kerámiaedényekben, vízvezetékben, és egyre inkább élelmiszerekben (saláta, zöldség) is.

Hogyan kerül ólom az ivóvízbe?

A magyarországi ivóvizekben található veszélyes anyagok közül a legtöbb fogyasztóra veszélyt az arzén, bór, fluór és a nitrit után az ólom jelenti. Az ólom eredete a vízben lehet: ipari, bányászati és kohászati szennyezés, vagy régi vízvezetékéből való kioldódás. Megyénkre nézve ez utóbbi szennyezés lehetséges. Az ivóvízben található ólom főleg a (XX. században is még általánosan használt) ólom vízcsövekből származik. Az ólom kioldódás mértéke elsősorban a víz savasságától és keménységétől függ. Minél lágyabb és minél savasabb az ivóvíz, annál erősebb a kioldódás, míg a kemény víz vízkőréteg kialakításával csökkenti az ólom kioldódását a csövekből.

Megyénkben lágy víz (50 mg/l CaO alatti) az alábbi településekre jellemző: *Felsőszentiván, Bácsborsod, Bácsbokod*,

Mi a határérték az ivóvíz ólom tartalmára?

Az ivóvízben az ólom koncentráció határértéke 0,01 mg/l, vagy **10 µg/l**. 2013. decemberében újabb szigorítás lépett érvénybe az ivóvíz ólom tartalmára vonatkozóan. Egy uniós előírásnak megfelelően az ivóvíz ólom tartalmának megengedett határértéke 25-ről 10 µg/l-re csökkent. A fokozatos, 1998-ban még 50 µg/l induló határérték korlátozás célja, hogy csökkenjen az ólombevitel lehetősége szervezetünkbe. Az élelmiszer és a kipufogógáz mellett, ugyanis **az ivóvíz közvetítésével, ólomból készült vezetékéből juthat szervezetünkbe és ott felhalmozódva egészségügyi kockázatot jelent**.

Melyek az ólom egészségügyi hatásai?

Az ólom a szervezetben felhalmozódik és bizonyos határon felül súlyos mérgezést okozhat. A krónikus ólom mérgezés felnőtteknél elsősorban magas vérnyomás, idegi zavar, izom-, és izületi fájdalom, valamint memória és koncentrációs-zavar formájába jelentkezik. Súlyosabb esetekben az ólommérgezés különböző idegi tüneteket, epilepsziás rohamot, kómát okozhat.

Veszélyeztetettebbek-e gyerekek a környezetben előforduló ólom szennyezés hatással szemben?

Az ólom különösen veszélyes a csecsemőkre, kisgyermekekre, hiszen az Ő idegrendszerük még fejlődésben van. A kutatók adatai szerint a vér ólom koncentrációja iskolás korban (6 éves kor körül), sokkal nagyobb befolyással bír a gyermekek intelligencia hányadosára és agyi fejlődésére. Az ólom csökkenti a szürkeállományt, ami agyi terület a tervezésért, komplex gondolkodásért és megfontolt viselkedésért felelős. A gyermekek agyi fejlődését jelentősen rontja az ólommérgezés. A hiperaktivitás, az agyi visszamaradottság mind kapcsolatba hozhatók az ólommérgezéssel.

Van-e ólom a Bács megyei vezeték vízben?

A hálózati víz ólom koncentrációja mindenhol 10 µg/l alatt van, **azonban a régebbi bekötővezetékek** (telken, ill. ingatlanon belüli vízvezetékek, szerelvények) **anyagából lehetséges ólom kioldódás**.

Javaslat: A hosszabb ideje a csövekben állóvíz több ólomot tartalmazhat, mint a folyóvíz. **Ha a csövek cseréje nem lehetséges, érdemes a vizet néhány percig folytatni, mielőtt felhasználnánk ivásra, főzésre, mert ilyen módon csökkenthető az ivóvíz ólom koncentrációja.**

Figyelem: A felhasználóknak, különösen a gyermekintézményeknek, érdemes megvizsgálniuk a házi vezetékeket, mert a 1980 után épült épületekbe, panelházakba már nem építettek ólomcsöveket, azonban a régebbi épületeknél, ha nem újították fel azokat, még ma is előfordulhatnak a házrendszer részeként. Az elavult csövek cseréje a tulajdonosok felelőssége!

További információk: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
Kecskemét Nagykőrösi u. 32. Tel: 76/896-300 e-mail: nepegeszsegugy@bacs.gov.hu

Összeállította: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
2018. június 06.